

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ВІННИЦЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

СЕРТИФІКАТ

учасника Міжнародної науково-практичної конференції

**СУЧАСНИЙ СТАН ТА ПЕРСПЕКТИВИ
РОЗВИТКУ ЕКОНОМІКИ В УМОВАХ
ГЛОБАЛІЗАЦІЙНИХ ПРОЦЕСІВ**

(Держ. реєстр. УкрІНТІ № 75 від 22.02.2019 р.)

ШЕВЧУКУ Олександр Федоровичу

Президент
консорціуму

Г.М. Калетнік

Ректор
університету

В.А. Мазур

Вінниця
18-19 квітня 2019 року

Міністерство освіти і науки України
ННВК «Всеукраїнський науково-навчальний консорціум»
Вінницький національний аграрний університет
Черкаський державний технологічний університет
Варненський університет менеджменту, Болгарія
Університет Латвії, м. Рига, Латвія
Національний інститут економічних досліджень Академії наук Молдови
Технічний університет ім. Г. Асакі, Румунія

ПРОГРАМА МІЖНАРОДНОЇ НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ

**«Сучасний стан та перспективи розвитку
економіки в умовах глобалізаційних процесів»**

18-19 квітня 2019 року
ВНАУ, м. Вінниця, Україна

Захід внесено в реєстр УкрІНТЕІ (посвідчення № 75 від 22.02.2019 р.)

ПОРЯДОК РОБОТИ КОНФЕРЕНЦІЇ

18 квітня 2019 р.

Заїзд учасників

Ознайомлення з науково-технічними розробками та виданнями Вінницького національного аграрного університету, матеріально-технічною базою університету та Консорціуму.

Відвідування музею ВНАУ, Ботанічного саду ВНАУ, екскурсія містом (до музею-садиби М.І. Пирогова, Ставки «Вервольф» та ін.)

19 квітня 2019 р.

09.00-10.00	реєстрація учасників <i>(2 корпус, 2 поверх)</i>
10.00-13.00	пленарне засідання <i>(ауд. 2220)</i>
13.00-14.00	кава-брейк <i>(2 корпус, 2 поверх, музей)</i>
14.00-16.00	секційні засідання <i>(ауд. 2213, ауд. 3406, ауд. 1104)</i>
16.30-17.00	підведення підсумків, святкова вечерея

РЕГЛАМЕНТ

Доповідь на пленарному засіданні – до 10 хв.

Доповідь на секційному засіданні – 5 – 10 хв.

Дискусія – 5 хв.

ПЛЕНАРНЕ ЗАСІДАННЯ

Відкриття конференції. Вітальне слово:

КАЛЕТНИК Григорій Миколайович – доктор економічних наук, професор, академік НААНУ, президент Всеукраїнського науково-навчального консорціуму

МАЗУР Віктор Анатолійович – кандидат сільськогосподарських наук, доцент, ректор Вінницького національного аграрного університету

ГОНЧАРУК Інна Вікторівна – кандидат економічних наук, доцент, проректор з наукової, інноваційної та міжнародної діяльності Вінницького національного аграрного університету

САЛЬКОВА Ірина Юріївна – кандидат економічних наук, доцент, декан факультету економіки та підприємництва Вінницького національного аграрного університету

Доповіді на пленарному засіданні:

10:20-10:35	СВІТОВІ ЕКОНОМІЧНІ ТРЕНДИ: МІСЦЕ ТА ДЕТЕРМІНАНТИ РОЗВИТКУ УКРАЇНИ Салькова Ірина Юріївна , кандидат економічних наук, доцент, декан факультету економіки та підприємництва Вінницького національного аграрного університету
10:35-10:50	ПРОБЛЕМИ ПРОДУКТИВНОСТІ ТА КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНОСТІ ЛАТВІЇ В КОНТЕКСТІ ГЛОБАЛЬНОЇ ЕКОНОМІКИ / THE PRODUCTIVITY AND COMPETITIVENESS PROBLEMS OF LATVIA IN THE CONTEXT OF THE GLOBAL ECONOMY Джекабсоне Сандра / Jēkabsons Sandra , доктор економічних наук, доцент, директор бакалаврських та магістерських програм з економіки Університету Латвії, м. Рига, Латвія.

10:50- 11:05	ПРОДУКТИВНІСТЬ ВИКОРИСТАННЯ ЗЕМЕЛЬ У КОНТЕКСТІ ДІЇ ЗАКОНУ СПАДНОЇ ВІДДАЧІ: СТАН І ПЕРСПЕКТИВИ Кучер Анатолій Васильович, кандидат педагогічних наук, старший дослідник, завідувач сектора економічних досліджень ННЦ «Інститут ґрунтознавства та агрохімії імені О. Н. Соколовського» НААН України, м Харків
11:05- 11:20	ВПЛИВ АКЦИЗНОГО ЗБОРУ НА ЕКОНОМІКУ / IMPACT OF EXCISE DUTIES TAX ON ECONOMIC Спроге Ілзе / Sprōģe Ilze, Dr. sc. administ, декан факультету управління та економіки Інституту транспорту та зв'язку, м. Рига, Латвія.
11:20- 11:35	КРУЇЗИ ЯК ФОРМА ТУРИЗМУ В БОЛГАРІЇ, ЩО РОЗВИВАЄТЬСЯ / CRUISING AS A DEVELOPING FORM OF TOURISM IN BULGARIA Радєв Тодор / Radev Todor, доктор економічних наук, доцент, ректор Варненського університету менеджменту, Болгарія. Йорданка Райкова / Yordanka Raykova, координатор спільних програм та партнерств Варненського університету менеджменту, Болгарія.
11:35- 11:45	СЕРЕДНЬОСТРОКОВЕ БЮДЖЕТНЕ ПЛАНУВАННЯ: ДОСВІД ЗАРУБІЖНИХ КРАЇН ТА ВПРОВАДЖЕННЯ В УКРАЇНІ Титарчук Ірина Миколаївна, кандидат економічних наук, доцент кафедри фінансів Національного університету біоресурсів та природокористування України, м. Київ

11:45- 11:55	ВАРІАТИВНІ МОЖЛИВОСТІ РОЗВИТКУ ІНВЕСТИЦІЙНОГО ПОТЕНЦІАЛУ НАЦІОНАЛЬНОЇ ЕКОНОМІКИ Руденко Оксана Анатоліївна, кандидат економічних наук, старший викладач кафедри менеджменту та бізнес-адміністрування, Черкаський державний технологічний університет.
11:55- 12:05	ВПЛИВ ДЕЦЕНТРАЛІЗАЦІЇ НА СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНИЙ РОЗВИТОК ТЕРИТОРІЙ Негода Юлія Володимирівна, кандидат економічних наук, доцент кафедри фінансів Національного університету біоресурсів та природокористування України, м. Київ
12:05- 12:15	РОЛЬ ЕКОНОМІКО-МАТЕМАТИЧНОГО МОДЕЛЮВАННЯ В УМОВАХ ГЛОБАЛІЗАЦІЙНИХ ПРОЦЕСІВ / THE ROLE OF ECONOMIC AND MATHEMATICAL MODELING IN GLOBALIZATION PROCESS CONDITIONS Русу Іоанн / Rusu Ioann, доктор технічних наук, професор Ясського технічного університету ім. Г. Асакі, Румунія <i>(відеозвернення)</i>
12:15- 12:30	СПЕЦИФИКА РАЗВИТИЯ ТУРИСТИЧЕСКОГО РЫНКА БОЛГАРИИ В УСЛОВИЯХ ГЛОБАЛИЗАЦИИ / THE SPECIFICS OF THE DEVELOPMENT OF THE TOURISM MARKET IN BULGARIA IN THE CONTEXT OF GLOBALIZATION Гешо Любенев / Gesho Lyubenov, засновник та директор групи компаній «Турал» («TURAL»), Болгарія

12:30- 12:40	ЛОГІСТИКА ОНЛАЙН-ТОРГІВЛІ В КОНТЕКСТІ ПРОЯВІВ ГЛОБАЛІЗАЦІЇ ЦИФРОВОЇ ЕКОНОМІКИ Потапова Надія Анатоліївна, кандидат економічних наук, доцент кафедри моделювання та інформаційних технологій в економіці ВНАУ
12:40- 12:50	ЗАСТОСУВАННЯ СУЧАСНИХ АСПЕКТІВ МОТИВАЦІЇ ПРАЦІ ПЕРСОНАЛУ НА ПІДПРИЄМСТВІ З ВИКОРИСТАННЯМ ІНСТРУМЕНТІВ ЕКОНОМІКО-МАТЕМАТИЧНОГО МОДЕЛЮВАННЯ Гарматій Наталія Михайлівна, кандидат економічних наук, доцент кафедри економічної кібернетики, Тернопільський національний технічний університет імені Івана Пулюя.
12:50- 13:00	ПЕРЕДОВИЙ ДОСВІД РОЗВИТКУ ПІДПРИЄМНИЦЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ТА ЕКОНОМІЧНОГО СПІВРОБІТНИЦТВА В ЕСТОНІЇ / ADVANCED EXPERIENCE OF DEVELOPMENT OF ENTREPRENEURIAL ACTIVITY AND ECONOMIC COOPERATION IN ESTONIA Інна Міроненко, Ніна Канева / Inna Mironenko, Niina Kaneva, TransferWise Ltd, Tallinn, Estonia (<i>відеозвернення</i>)

СЕКЦІЯ 1

РОЗВИТОК ЕКОНОМІКИ В УМОВАХ ГЛОБАЛІЗАЦІЙНИХ ПРОЦЕСІВ: МОДЕЛЮВАННЯ, МЕТОДИ, СУЧАСНІ ІНФОРМАЦІЙНІ ТЕХНОЛОГІЇ

(ауд. 3406)

Голова секції: БУРЕННИКОВА Наталія Вікторівна, доктор економічних наук, професор, завідувач кафедри моделювання та інформаційних технологій в економіці Вінницького національного аграрного університету.

Відповідальний секретар: ШЕВЧУК Олександр Федорович, кандидат фізико-математичних наук, доцент кафедри математики, фізики та комп'ютерних технологій Вінницького національного аграрного університету.

«SEE-МОДЕЛЮВАННЯ: ТЕОРІЯ ТА ПРАКТИКА ЗАСТОСУВАННЯ»

Буреннікова Наталія Вікторівна, доктор економічних наук, професор, завідувач кафедри моделювання та інформаційних технологій в економіці ВНАУ

«ТЕНДЕНЦІЇ КРЕДИТУВАННЯ ВИЩОЇ ОСВІТИ У США»

Джеджула Олена Михайлівна, доктор педагогічних наук, професор, завідувач кафедри математики, фізики та комп'ютерних технологій ВНАУ

«НАПРЯМИ УДОСКОНАЛЕННЯ ПІДХОДІВ ДО ПРОВЕДЕННЯ АДМІНІСТРАТИВНО-ТЕРИТОРІАЛЬНОЇ РЕФОРМИ В РАМКАХ ЗМІЦНЕННЯ МІСЦЕВИХ БЮДЖЕТІВ»

Дубчак Віктор Миколайович, кандидат технічних наук, доцент кафедри математики, фізики та комп'ютерних технологій ВНАУ

«МЕХАНІЗМИ ДЕРЖАВНОГО ФІНАНСУВАННЯ ОСВІТИ»

Микитенко Наталія Олександрівна, доктор педагогічних наук, завідувач кафедри іноземних мов Львівського національного університету імені Івана Франка.

«ВИКОРИСТАННЯ ПРОГРАМНОГО ДОДАТКУ MS EXCEL В ЕКОНОМІЧНИХ ДОСЛІДЖЕННЯХ»

Бурдейна Людмила Іванівна, кандидат педагогічних наук, доцент кафедри математики, фізики та комп'ютерних технологій ВНАУ

«ПРОБЛЕМИ ІТ-БЕЗПЕКИ В БІЗНЕСІ / ПРОБЛЕМЫ ИТ-БЕЗОПАСНОСТИ В БИЗНЕСЕ»

Чобан Олексій Іванович / Чобан Алексей Иванович, директор ІТ – LABSystem, Молдова (*відеозвернення*)

«АВТОМАТИЗАЦІЯ ПРОЕКТУВАННЯ ІНФОРМАЦІЙНИХ СИСТЕМ УПРАВЛІННЯ»

Волонтир Людмила Олексіївна, кандидат технічних наук, доцент кафедри моделювання та інформаційних технологій в економіці ВНАУ

«ОСОБЛИВОСТІ ВИКОРИСТАННЯ БЛОКЧЕЙН-ТЕХНОЛОГІЙ В ЦИФРОВІЙ ЕКОНОМІЦІ»

Юрчук Наталія Петрівна, кандидат економічних наук, доцент кафедри економічної кібернетики ВНАУ

«УПРАВЛІННЯ ПРОЕКТУВАННЯМ ІНФОРМАЦІЙНИХ СИСТЕМ»

Зелінська Оксана Владиславівна, кандидат технічних наук, доцент кафедри моделювання та інформаційних технологій в економіці ВНАУ

**«АВТОМАТИЗОВАНА ІНФОРМАЦІЙНА СИСТЕМА
ДЛЯ АПРОКСИМАЦІЇ ЕКОНОМІЧНИХ ПОКАЗНИКІВ»**

Дзись Віктор Григорович, кандидат технічних наук,
доцент кафедри математики, фізики та комп'ютерних технологій
ВНАУ

**«МАТЕМАТИЧНЕ МОДЕЛЮВАННЯ НА БАЗІ
MATHCAD, ЯК ЗАСІБ ФОРМУВАННЯ ПРОФЕСІЙНОЇ
КОМПЕТЕНТНОСТІ МАЙБУТНІХ ЕКОНОМІСТІВ»**

Левчук Олена Володимирівна, кандидат педагогічних
наук, доцент кафедри математики, фізики та комп'ютерних
технологій ВНАУ

**«МАТЕМАТИЧНЕ МОДЕЛЮВАННЯ В СИСТЕМІ
ЕКОНОМІЧНОЇ ОСВІТИ»**

Новицька Людмила Іванівна, кандидат педагогічних
наук, доцент кафедри математики, фізики та комп'ютерних
технологій ВНАУ

«q-АНАЛІЗ ТА ЙОГО ЗАСТОСУВАННЯ»

Найко Дмитро Антонович, кандидат фізико-
математичних наук, доцент кафедри математики, фізики та
комп'ютерних технологій ВНАУ

**«МАТЕМАТИЧНЕ МОДЕЛЮВАННЯ ЛОГІСТИЧНИХ
ОПЕРАЦІЙ В СИСТЕМІ З НЕЗАЛЕЖНИМИ ПОТОКАМИ І
ЧЕРГАМИ ТРАНЗАКЦІЙ»**

Підгурський Олександр Ігорович, кандидат технічних
наук, доцент кафедри моделювання та інформаційних технологій
в економіці ВНАУ

**«ІННОВАЦІЙНИЙ РОЗВИТОК СФЕРИ ТУРИЗМУ В
УМОВАХ ГЛОБАЛІЗАЦІЙНИХ ПРОЦЕСІВ»**

Табенська Оксана Ігорівна, кандидат економічних наук,
старший викладач кафедри менеджменту зовнішньоекономічної
діяльності, готельно-ресторанної справи та туризму ВНАУ

МОДЕЛЮВАННЯ ЛОГІСТИЧНИХ ПРОЦЕСІВ

Буренніков Юрій Юрійович, кандидат економічних наук, доцент кафедри автомобілів і транспортного менеджменту, Вінницький національний технічний університет

«МОЖЛИВОСТІ CRM-СИСТЕМ ДЛЯ РОЗВИТКУ МАЛОГО БІЗНЕСУ В УМОВАХ ГЛОБАЛІЗАЦІЙНИХ ПРОЦЕСІВ»

Смілянець Олена Геннадіївна, кандидат педагогічних наук, доцент кафедри математики, фізики та комп'ютерних технологій ВНАУ

«ПРОГНОСТИЧНА ВАЛІДНІСТЬ КОНКУРСНОГО ВІДБОРУ ВИПУСКНИКІВ КОЛЕДЖІВ ЕКОНОМІЧНОГО СПРЯМУВАННЯ»

Шевчук Олександр Федорович, кандидат фізико-математичних наук, доцент кафедри математики, фізики та комп'ютерних технологій ВНАУ

«МАТЕМАТИЧНО-СТАТИСТИЧНИЙ АНАЛІЗ ЕКОНОМІЧНИХ ПОКАЗНИКІВ ВІННИЧЧИНИ»

Дячинська Олена Миколаївна, асистент кафедри математики, фізики та комп'ютерних технологій ВНАУ

«ЕКОНОМІЧНІ АСПЕКТИ РОЗВИТКУ СИСТЕМИ НОРМУВАННЯ ПРАЦІ В УМОВАХ ГЛОБАЛІЗАЦІЙНИХ ПРОЦЕСІВ»

Островський Анатолій Йосипович, асистент кафедри математики, фізики та комп'ютерних технологій ВНАУ

«КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНІСТЬ ЛЮДСЬКОГО РЕСУРСУ НА РИНКУ ПРАЦІ В СУЧАСНИХ УМОВАХ»

Ніколайчук Володимир Якович, асистент кафедри математики, фізики та комп'ютерних технологій ВНАУ

**«ФОРМУВАННЯ КОМПЕТЕНТНОСТІ ЛІДЕРА –
ОДИН ІЗ ОСНОВНИХ ПРИНЦИПІВ РОЗВИТКУ
КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНОСТІ РОБОЧОЇ СИЛИ НА
РИНКУ ПРАЦІ»**

Хрипко Тетяна Єлисеївна, асистент кафедри математики,
фізики та комп'ютерних технологій ВНАУ

**«РОЗРОБКА МЕХАНІЗМУ УПРАВЛІННЯ
МАРКЕТИНГОВОЮ ДІЯЛЬНІСТЮ З ВИКОРИСТАННЯМ
ІНФОРМАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ»**

Янчук Тетяна Василівна, кандидат економічних наук,
доцент кафедри маркетингу Донецького національного
університету ім. Василя Стуса, м. Вінниця

**«ІНСТИТУТИ СПІЛЬНОГО ІНВЕСТИВАННЯ:
ТЕОРЕТИЧНІ АСПЕКТИ ТА СУЧАСНИЙ СТАН В
УКРАЇНІ»**

Юрченко Олександр Миколайович, аспірант кафедри
моделювання та інформаційних технологій в економіці ВНАУ
(*науковий керівник: д.е.н., професор Буреннікова Н.В.*)

**«ВИКОРИСТАННЯМ ІНСТРУМЕНТІВ ЕКОНОМІКО-
МАТЕМАТИЧНОГО МОДЕЛЮВАННЯ У КОНТЕКСТІ
МОТИВАЦІЇ ПРАЦІ ПЕРСОНАЛУ ПІДПРИЄМСТВА»**

Козак Тетяна Романівна, аспірант кафедри економічної
кібрнетики, Тернопільський національний технічний університет
імені Івана Пулюя.

(*науковий керівник: к.е.н., доц. Гарматій Н.М.*)

**«ПРАКТИКА ВИКОРИСТАННЯ ТЕОРЕМИ БАЙЄСА
ДЛЯ ОЦІНЮВАННЯ СКЛАДОВИХ РЕЗУЛЬТАТИВНОСТІ
ЕКОНОМІЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬ-
КИХ ПІДПРИЄМСТВ»**

Завгородній Ігор Вікторович, аспірант кафедри
моделювання та інформаційних технологій в економіці ВНАУ

(*науковий керівник: д.е.н., професор Буреннікова Н.В.*)

«ІДЕНТИФІКАЦІЯ ПРОЦЕСУ ГАРМОНІЧНОГО РОЗВИТКУ СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКИХ ПІДПРИЄМСТВ ЗЕРНОПРОДУКТОВОГО ПІДКОМПЛЕКСУ З ОРІЄНТАЦІЄЮ НА ЛІДЕРА ДЛЯ ОЦІНЮВАННЯ КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНОСТІ»

Гавриш Костянтин Вікторович, аспірант кафедри моделювання та інформаційних технологій в економіці ВНАУ
(*науковий керівник: д.е.н., професор Буреннікова Н.В.*)

«ОРГАНІЗАЦІЙНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ РОЗВИТКУ ІНВЕСТИЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВ»

Козяр Наталія Олександрівна, аспірант кафедри аграрного менеджменту ВНАУ
(*науковий керівник: д.е.н., професор Мазур А.Г.*)

«ЦИФРОВІЗАЦІЯ ЯК ФАКТОР ПІДВИЩЕННЯ КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНОСТІ АГРАРНИХ ПІДПРИЄМСТВ»

Шедловський Олександр Валерійович, аспірант кафедри моделювання та інформаційних технологій в економіці ВНАУ
(*науковий керівник: к.е.н., доцент Потапова Н.А.*)

СЕКЦІЯ 2.

ЕКОНОМІКА ТА УПРАВЛІННЯ: ФОРМУВАННЯ НАЦІОНАЛЬНИХ МОДЕЛЕЙ ЕКОНОМІЧНИХ СИСТЕМ ТА ПРОГНОЗУВАННЯ ЇХ РОЗВИТКУ В УМОВАХ ГЛОБАЛІЗАЦІЇ

(ауд. 2213)

Голова секції: ПРЯМУХІНА Наталія Валентинівна, доктор економічних наук, професор, завідувач кафедри економіки Вінницького національного аграрного університету.

Відповідальний секретар: РУЗАКОВА Ольга Володимирівна, кандидат економічних наук, доцент кафедри економічної кібернетики, Вінницького національного аграрного університету.

«УПРАВЛІННЯ РОЗВИТКОМ ЕКОЛОГО- ЕКОНОМІЧНИХ СИСТЕМ АГРАРНОГО ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ В УМОВАХ ГЛОБАЛІЗАЦІЇ»

Прямухіна Наталія Валентинівна, доктор економічних наук, професор, завідувач кафедри економіки ВНАУ.

«СУЧАСНИЙ СТАН І ПЕРСПЕКТИВИ ВПРОВАДЖЕННЯ ІННОВАЦІЙНИХ ПРОЕКТІВ В АСПЕКТИ ЕКОНОМІКИ 4.0»

Кучер Леся Юріївна, кандидат економічних наук, старший науковий співробітник, доцент кафедри прикладної економіки і міжнародних економічних відносин Харківський національний аграрний університет ім. В. В. Докучаєва

«МОДЕЛЮВАННЯ КОНТРАКТНИХ ВІДНОСИН МІЖ ОСНОВНИМИ РЕЦИПІЄНТНИМИ ГРУПАМИ АГЕНТІВ РИНКУ»

Логоша Роман Васильович, доктор економічних наук, доцент кафедри маркетингу та аграрного бізнесу ВНАУ

«ЦИФРОВА ЕКОНОМІКА ЯК БАЗИС ДЛЯ ПРОГНОЗУВАННЯ В УМОВАХ ГЛОБАЛІЗАЦІЇ»

Коляденко Світлана Василівна, доктор економічних наук, професор, завідувач кафедри економічної кібернетики ВНАУ

«ВАРІАНТНІСТЬ ФАКТОРІВ РОЗВИТКУ АГРАРНОГО СЕКТОРА НАЦІОНАЛЬНОЇ ЕКОНОМІКИ»

Лопатинський Юрій Михайлович, доктор економічних наук, професор Чернівецького національного університету ім. Федьковича

«ВИБІР МЕТОДІВ МОДЕЛЮВАННЯ У ПРОГНОЗУВАННІ РОЗВИТКУ НАЦІОНАЛЬНИХ МОДЕЛЕЙ ЕКОНОМІЧНИХ СИСТЕМ»

Денисюк Валерій Олександрович, кандидат технічних наук, доцент кафедри економічної кібернетики ВНАУ

«ПІДПРИЄМСТВА МАЛОГО БІЗНЕСУ - ЕТАП І ФАКТОР РОЗВИТКУ ЕКОНОМІКИ В СІЛЬСЬКІЙ МІСЦЕВОСТІ / ПРЕДПРИЯТТЯ МАЛОГО БІЗНЕСА - ЕТАП И ФАКТОР РАЗВИТИЯ ЭКОНОМИКИ В СЕЛЬСКОЙ МЕСТНОСТИ»

Дога Валерій Семенович / Дога Валерій Семенович, доктор економічних наук, професор Національного інституту економічних досліджень академії наук Молдови

«НЕЧІТКО-МНОЖИННЕ МОДЕЛЮВАННЯ ФІНАНСОВОГО СТАНУ ПІДПРИЄМСТВА»

Рузакова Ольга Володимирівна, кандидат економічних наук, доцент кафедри економічної кібернетики ВНАУ

«НОВІТНІ ПІДХОДИ В МОДЕЛЮВАННІ ОБЛІКОВИХ ПРОЦЕСІВ»

Буряк Галина Павлівна, викладач вищої категорії Немирівського коледжу будівництва, економіки та дизайну ВНАУ

**«ОСОБЛИВОСТІ ФОРМУВАННЯ МОДЕЛІ
СОЦІАЛЬНО ОРІЄНТОВАНОЇ НАЦІОНАЛЬНОЇ
ЕКОНОМІКИ»**

Головня Олена Михайлівна, доктор економічних наук, доцент кафедри менеджменту зовнішньоекономічної діяльності, готельно-ресторанної справи та туризму ВНАУ

**«МОДЕЛІ АНТИКРИЗОВОГО УПРАВЛІННЯ
ПІДПРИЄМСТВОМ ХАРЧОВОЇ ПРОМИСЛОВОСТІ»**

Гиренко Юлія Василівна, голова циклової комісії економічних дисциплін Немирівського коледжу будівництва, економіки та дизайну ВНАУ

**«ЛОГІСТИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ РОЗВИТКУ
ЕКОНОМІКИ В УМОВАХ ГЛОБАЛІЗАЦІЇ»**

Киш Людмила Миколаївна, кандидат економічних наук, доцент кафедри моделювання та інформаційних технологій в економіці ВНАУ

**«ІНФОРМАЦІЙНА ЕКОНОМІКА: НОВА
ПАРАДИГМА УПРАВЛІННЯ ПІДПРИЄМСТВОМ»**

Котькалова-Литвин Інна Володимирівна, кандидат економічних наук, доцент кафедри менеджменту та маркетингу, ПВНЗ "Європейський університет", м. Київ

**«ЄВРОПЕЙСЬКИЙ ДОСВІД РОЗВИТКУ
БІОЕКОНОМІКИ (EUROPEAN EXPERIENCE OF BIO
ECONOMY DEVELOPMENT)»**

Лимар Валерія Валеріївна, кандидат економічних наук, директор навчально-наукового центру міжнародної освіти, доцент кафедри міжнародних економічних відносин, Донецький національний університет імені В. Стуса, м. Вінниця

**«ДИВЕРСИФІКАЦІЯ ЕКОНОМІКИ СІЛЬСЬКИХ
ТЕРИТОРІЙ: У КОНТЕКСТІ ЗЕЛЕНОГО ЗРОСТАННЯ»**

Ковальчук Світлана Ярославівна, кандидат економічних наук, доцент кафедри економіки ВНАУ

**«ПОВЕДІНКОВІ МОДЕЛІ АГЕНТІВ
ІНФОРМАЦІЙНИХ СИСТЕМ»**

Коваленко Олена Олексіївна, кандидат технічних наук,
доцент кафедри програмного забезпечення Вінницького
національного технічного університету

**«ПОВЕДІНКА СПОЖИВАЧА В СУЧАСНІЙ
РИНКОВІЙ ЕКОНОМІЦІ»**

Брояка Антоніна Анатоліївна, кандидат економічних
наук, доцент кафедри економіки ВНАУ

**«ЛОГІСТИЧНИЙ СЕРВІС В УПРАВЛІННІ
ЛАНЦЮГАМИ ПОСТАЧАННЯ В АПК»**

Качуровський Сергій Вікторович, кандидат економічних
наук, старший викладач кафедри моделювання та інформаційних
технологій в економіці ВНАУ

**«СУЧАСНІ ТЕНДЕНЦІЇ РОЗВИТКУ
СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКИХ ПІДПРИЄМСТВ В УКРАЇНІ»**

Гайдучик Галина Михайлівна, викладач економічних
дисциплін, спеціаліст вищої категорії Ладижинський коледж
ВНАУ

**«ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ РИНКУ ОРГАНІЧНОЇ
ПРОДУКЦІЇ В УКРАЇНІ ТА СВІТІ»**

Хасцька Ольга Петрівна, кандидат економічних наук,
доцент кафедри економіки ВНАУ

**«МАРКЕТИНГОВІ ДОСЛІДЖЕННЯ АТРАКТИВ-
НОСТІ ОБ'ЄКТІВ У СФЕРІ ДОЗВІЛЛЯ М. ВІННИЦЯ (на
основі соціологічного дослідження студентів ВНАУ)»**

Іващенко Анна Володимирівна, кандидат економічних
наук, доцент кафедри менеджменту зовнішньоекономічної
діяльності, готельно-ресторанної справи та туризму ВНАУ

**«РОЗВИТОК КУЛЬТУРНИХ АСПЕКТІВ
ТУРИСТИЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ В УМОВАХ ГЛОБАЛІЗАЦІЇ»**
Волошина Оксана Володимирівна, кандидат
філологічних наук, доцент кафедри української та іноземних мов
ВНАУ

**«ФЕРМЕРСЬКІ ГОСПОДАРСТВА ТА ЇХ РОЛЬ У
РОЗВИТКУ АГРАРНОГО СЕКТОРУ ЕКОНОМІКИ»**
Амонс Сергій Едуардович, кандидат сільськогоспо-
дарських наук, доцент кафедри економіки ВНАУ

**«ОРГАНІЗАЦІЙНО-ЕКОНОМІЧНІ ЗАСАДИ ФОРМУ-
ВАННЯ ЛЮДСЬКОГО КАПІТАЛУ В СІЛЬСЬКИХ
ТЕРИТОРІЯХ»**
Утеченко Дар'я Миколаївна, асистент кафедри
менеджменту Білоцерківського національного аграрного
університету

**«МАРКЕТИНГ ІННОВАЦІЙ ПРИ ВИРОБНИЦТВІ
РОСЛИННИХ ХАРЧОВИХ ОЛІЙ»**
Довгань Юрій Васильович, асистент кафедри економіки
ВНАУ

**«РОЗВИТОК ІНФОРМАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ В
СТРАХУВАННІ: ЕЛЕКТРОННІ ПОЛІСИ ДЛЯ ВЛАСНИКІВ
ТРАНСПОРТНИХ ЗАСОБІВ»**
Бахарєва Ярослава Василівна, асистент кафедри
економічної кібернетики ВНАУ

**«СТАН ТА СУЧАСНІ ТЕНДЕНЦІЇ
ФУНКЦІОНУВАННЯ ОРГАНІЧНОГО СІЛЬСЬКОГО
ГОСПОДАРСТВА УКРАЇНИ»**
Вільчинська Наталія Леонідівна, викладач вищої
категорії Технологічно-промислового коледжу ВНАУ

**«ПРІОРИТЕТИ І НАПРЯМКИ РОЗВИТКУ
ЕКОНОМІКИ УКРАЇНИ В УМОВАХ ГЛОБАЛІЗАЦІЇ»**

Матеуш Ірина Миколаївна, викладач Чернятинського коледжу ВНАУ

**«CLOUD-ТЕХНОЛОГІЇ ЯК ЕЛЕМЕНТ У
НАВЧАЛЬНО-НАУКОВОМУ ПРОЦЕСІ»**

Лебідь Олександр Васильович, асистент кафедри економічної кібернетики ВНАУ

**«ЕКСПОРТНИЙ ПОТЕНЦІАЛ ГАЛУЗИ
САДІВНИЦТВА ВІННИЦЬКОЇ ОБЛАСТІ ТА НАПРЯМИ
ЙОГО РОЗВИТКУ»**

Феняк Лариса Анатоліївна, асистент кафедри економіки ВНАУ

**«ОБЛІКОВО-АНАЛІТИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ
ОБОРОТНИХ АКТИВІВ В УМОВАХ ВЕРТИКАЛЬНОЇ
ІНТЕГРАЦІЇ ПІДПРИЄМСТВ АГРОБІЗНЕСУ»**

Стоянова Олена Миколаївна, аспірант кафедри обліку і оподаткування Одеського державного аграрного університету
(*Науковий керівник: д.е.н., проф. Стоянова-Коваль С.С.*)

**«ІННОВАЦІЙНА ДІЯЛЬНІСТЬ ЯК СИСТЕМО-
ФОРМУЮЧИЙ ЧИННИК ПІДВИЩЕННЯ КОНКУРЕНТО-
СПРОМОЖНОСТІ АГРАРНИХ ПІДПРИЄМСТВ»**

Чіков Ілля Анатолійович, асистент кафедри економічної кібернетики, аспірант ВНАУ
(*Науковий керівник: д.е.н., проф. Коляденко С.В.*)

**«СУТНІСТЬ КАТЕГОРІЇ «СІЛЬСЬКІ ТЕРИТОРІЇ» ТА
ІНДИКАТОРИ ЇЇ ОЦІНКИ»**

Костюченко Дарина Леонідівна, асистент кафедри економіки, аспірант ВНАУ
(*науковий керівник: д.е.н., проф. Прямухіна Н.В.*)

**«НАУКОВІ ПІДХОДИ ДО СУТНОСТІ
АДАПТИВНОГО УПРАВЛІННЯ АГРАРНОЮ СФЕРОЮ
РЕГІОНУ»**

Мокрій Ольга Геннадіївна, аспірант кафедри менеджменту та бізнес-адміністрування Черкаського державного технологічного університету

(науковий керівник: д.е.н., проф. Прямухіна Н.В.)

**«ЕКОНОМІЧНІ ПРОБЛЕМИ РОЗВИТКУ
ПЛЕМІННИХ ГОСПОДАРСТВ У СВИНАРСТВІ»**

Хахула Богдан Валерійович, аспірант Білоцерківського національного аграрного університету.

(науковий керівник: д.е.н., професор Білоцерківського національного аграрного університету Свиноус І.В.)

**«МЕХАНІЗМИ ЕФЕКТИВНОГО РОЗВИТКУ
СІЛЬСЬКОГО ГОСПОДАРСТВА В УМОВАХ
ГЛОБАЛІЗАЦІЇ»**

Мирошніченко Олексій Васильович, аспірант кафедри економіки ВНАУ

(науковий керівник: к.е.н., доцент Бурлака Н.І.)

**«ІННОВАЦІЙНА ДІЯЛЬНІСТЬ ТА ВПРОВАДЖЕННЯ
ПЕРЕДОВИХ ТЕХНОЛОГІЙ У ВИРОБНИЦТВО
СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКОЇ ПРОДУКЦІЇ»**

Фуштей Людмила Леонідівна, аспірант кафедри економіки ВНАУ

(Науковий керівник: к.е.н., доцент Салькова І.Ю.)

СЕКЦІЯ 3.

ОСОБЛИВОСТІ РОЗВИТКУ ФІНАНСОВОЇ ГЛОБАЛІЗАЦІЇ В СИСТЕМІ СВІТОВОГО ГОСПОДАРСТВА

(ауд. 1104)

Керівник секції: ПРУТСЬКА Олена Олексіївна, доктор економічних наук, професор, завідувач кафедри фінансів, банківської справи та страхування Вінницького національного аграрного університету.

Відповідальний секретар: ВДОВЕНКО Лариса Олександрівна, доктор економічних наук, доцент кафедри фінансів, банківської справи та страхування Вінницького національного аграрного університету.

«ФІНАНСУВАННЯ ОРГАНІЧНОГО АГРОВИРОБ- НИЦТВА В КОНТЕКСТІ ІМПАКТ-ІНВЕСТУВАННЯ»

Прутська Олена Олексіївна, доктор економічних наук, професор, завідувач кафедри фінансів, банківської справи та страхування ВНАУ

«ВЕНЧУРНИЙ КАПІТАЛ У КОНТЕКСТІ ФІНАНСУВАННЯ ІННОВАЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ»

Гарбар Жанна Володимирівна, доктор економічних наук, доцент, професор кафедри аграрного менеджменту ВНАУ

«КРЕДИТНА ПОЛІТИКА СИСТЕМНО ВАЖЛИВИХ БАНКІВ В УКРАЇНІ»

Вдовенко Лариса Олександрівна, доктор економічних наук, доцент кафедри фінансів, банківської справи та страхування ВНАУ

«ТРАНСНАЦІОНАЛІЗАЦІЯ СВІТОВОГО ФІНАНСОВОГО РИНКУ»

Осецький Валерій Леонідович, доктор економічних наук, професор кафедри економічної теорії, макро- і мікроекономіки, Київський національний університет імені Тараса Шевченка

УПРАВЛІННЯ ФІНАНСАМИ ДОМОГОСПОДАРСТВ В УМОВАХ РИНКОВОЇ ТРАНСФОРМАЦІЇ ЕКОНОМІКИ УКРАЇНИ

Польова Олена Леонідівна, доктор економічних наук, доцент кафедри фінансів, банківської справи та страхування ВНАУ

«ПІЛЬГОВЕ КРЕДИТУВАННЯ ФЕРМЕРСЬКИХ ГОСПОДАРСТВ»

Алескерова Юлія Володимирівна, доктор економічних наук, доцент кафедри фінансів, банківської справи та страхування ВНАУ

«ОСНОВНІ ПРІОРИТЕТИ ФОРМУВАННЯ ФІНАНСОВОЇ СИСТЕМИ УКРАЇНИ В УМОВАХ ГЛОБАЛІЗАЦІЇ»

Сьомченков Олександр Анатолійович, доктор економічних наук, доцент, заступник директора Вінницького науково-дослідного експертно-криміналістичного центру МВС України.

«СУЧАСНИЙ СТАН ТА ПРОБЛЕМНІ АСПЕКТИ СТАЛОГО РОЗВИТКУ СТРАХОВОГО РИНКУ В УМОВАХ ГЛОБАЛІЗАЦІЇ»

Марценюк-Розарьєнова Олена Василівна, кандидат економічних наук, доцент кафедри фінансів, банківської справи та страхування ВНАУ

«БАНКІВСЬКА ДІЯЛЬНІСТЬ НА ФОНДОВОМУ РИНКУ УКРАЇНИ»

Руда Оксана Леонтіївна, кандидат економічних наук, доцент кафедри фінансів, банківської справи та страхування ВНАУ

«ЕФЕКТИВНЕ ФІНАНСОВЕ УПРАВЛІННЯ СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКИМИ ПІДПРИЄМСТВАМИ, ЯК МЕТОД БОРОТЬБИ З БАНКРУТСТВОМ»

Янчук Володимир Іванович, кандидат сільськогосподарських наук, доцент кафедри фінансів, банківської справи та страхування ВНАУ

«ОСОБЛИВОСТІ ВДОСКОНАЛЕННЯ ВИБОРУ СТРАХОВИХ ТУРИСТИЧНИХ ПРОГРАМ В УКРАЇНІ»

Юр'єв Володимир Іванович, кандидат історичних наук, старший викладач кафедри менеджменту зовнішньоекономічної діяльності, готельно-ресторанної справи та туризму ВНАУ

«ІНВЕСТИЦІЙНІ РЕСУРСИ ЕКОНОМІКИ УКРАЇНИ В УМОВАХ ГЛОБАЛІЗАЦІЙНИХ ПРОЦЕСІВ»

Прилуцький Анатолій Михайлович, кандидат економічних наук, доцент кафедри фінансів, банківської справи та страхування ВНАУ

«ФІНАНСОВЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ РОЗВИТКУ СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКИХ ПІДПРИЄМСТВ»

Гришук Надія Вікторівна, асистент кафедри фінансів, банківської справи та страхування ВНАУ

«ФІНАНСОВІ АСПЕКТИ СТИМУЛЮВАННЯ РОЗВИТКУ ТРУДОВОГО ПОТЕНЦІАЛУ В УМОВАХ ІННОВАЦІЙ»

Коваль Наталія Олегівна, кандидат економічних наук, доцент, доцент кафедри фінансів та інноваційного менеджменту Вінницького національного технічного університету

«ВПЛИВ ГЛОБАЛІЗАЦІЇ СВІТОВОЇ ЕКОНОМІКИ НА РОЗВИТОК ФІНАНСОВОГО РИНКУ»

Ставська Юлія Вацлавівна, кандидат економічних наук, доцент кафедри менеджменту зовнішньоекономічної діяльності, готельно-ресторанної справи та туризму ВНАУ

«КРИПТОВАЛЮТА ЯК ІННОВАЦІЙНИЙ ІНСТРУМЕНТ МІЖНАРОДНИХ РОЗРАХУНКІВ В УМОВАХ ГЛОБАЛІЗАЦІЙНИХ ПРОЦЕСІВ, ПЕРСПЕКТИВИ ЇХ РОЗВИТКУ В УКРАЇНІ»

Паламаренко Яна Вікторівна, кандидат економічних наук, старший викладач кафедри економіки ВНАУ

«ОСОБЛИВОСТІ РОЗВИТКУ ТА ФІНАНСУВАННЯ ЕНЕРГЕТИЧНОЇ ГАЛУЗІ ВІННИЧЧИНИ В УМОВАХ ПЕРЕХОДУ ДО РИНКОВОЇ ЕКОНОМІКИ»

Слободян Тетяна Григорівна, бухгалтер, «Вінницькі міські електричні мережі» ПАТ «Вінницяобленерго»

«РОЗВИТОК ОБ'ЄДНАНИХ ТЕРИТОРІАЛЬНИХ ГРОМАД В УКРАЇНІ»

Тітов Денис Васильович, аспірант кафедри фінансів, банківської справи та страхування ВНАУ

(науковий керівник: д.е.н., доцент Вдовенко Л.О.)

«УПРАВЛІННЯ ЕКОНОМІЧНОЮ БЕЗПЕКОЮ ПІДПРИЄМСТВА ХАРЧОВОЇ ПРОМИСЛОВОСТІ»

Бондаренко-Берегович Валерія Валентинівна, аспірант кафедри фінансів, банківської справи та страхування ВНАУ

(науковий керівник: д.е.н., професор Прутська О.О.)

ДОПОВІДЬ

ПРОГНОСТИЧНА ВАЛІДНІСТЬ КОНКУРСНОГО ВІДБОРУ ВИПУСКНИКІВ КОЛЕДЖІВ ЕКОНОМІЧНОГО СПРЯМУВАННЯ

*ШЕВЧУК Олександр Федорович,
кандидат фізико-математичних наук,
доцент кафедри математики, фізики та комп'ютерних технологій,
Вінницький національний аграрний університет
(м. Вінниця)*

Однією із актуальних задач, що стоїть перед закладами вищої освіти (ЗВО) є побудова найоптимальнішої моделі конкурсного відбору абітурієнтів. Спираючись на дані результатів зовнішнього незалежного оцінювання та середнього бала атестата вступника, заклад вищої освіти, варіюючи ваговими коефіцієнтами намагається побудувати такий рейтинговий список, у якому на перших місцях стоять саме ті абітурієнти, що здатні краще навчатись за відповідною спеціальністю. Оцінку застосованої моделі конкурсного відбору досліджують за показником *прогностичної валідності* конкурсного бала. Прогностична валідність – це коефіцієнт кореляції між показником за яким здійснюється конкурсний відбір та результатами успішності студента впродовж першого року навчання. Отже, оцінюючи значення прогностичної валідності, можна дослідити статистичні зв'язки результатів ЗНО з окремих предметів або відповідних їм вагових коефіцієнтів з успішністю студентів, та на їхній основі побудувати оптимальні моделі конкурсного відбору. При цьому, ефективність системи вступу до ЗВО на основі ЗНО визнається високою, якщо коефіцієнт кореляції (R) більший за 0,5; достатньою, якщо коефіцієнт кореляції знаходиться в інтервалі $[0,3, 0,5]$ і низькою, якщо коефіцієнт кореляції менший за 0,3 [1].

З 2018 року аналітичні процедури ЗНО, почали поступово запроваджувати і для випускників коледжів, але лише в якості їхньої державної підсумкової атестації. Згодом, результати ЗНО будуть враховуватись і при вступі молодших спеціалістів до бакалаврату. Але наразі зарахування до ЗВО відбувається на основі середнього бала документа про освіту та результатів вступного фахового випробування, проведеного на базі університету. Тому дослідження показника прогностичної валідності конкурсного відбору випускників коледжів є актуальним як в плані оцінки існуючої моделі вступу до ЗВО, так і з боку пошуку напрямків її вдосконалення.

У 2018 році конкурсний відбір на третій курс бакалаврату для випускників коледжів здійснювався на основі єдиного фахового випробування, проведеного на базі ЗВО, та середнього бала диплома молодшого спеціаліста. При цьому конкурсний бал кожного абітурієнта обчислювався інформаційною системою “Конкурс” ГО “Центру освітньої політики” Міністерства освіти і науки України [11] за формулою:

$$K_B = \kappa_1 \cdot P_1 + \kappa_2 \cdot P_2, \quad (1)$$

де P_1 – середній бал документа про освіту; P_2 – бал єдиного фахового випробування, що проводилось на базі ЗВО; k_1, k_2 – вагові коефіцієнти відповідних складових конкурсного бала.

Відразу зазначаємо, що у формулі (1) вагові коефіцієнти встановлює ЗВО у правилах прийому, і для сформованої далі вибірки вони дорівнюють одиниці.

Значення складових конкурсного відбору абітурієнтів спеціальності 071 “Облік і оподаткування” подаємо у вигляді точок на кореляційному полі (рис. 1). Обсяг групи учасників спостереження складає 25 осіб.

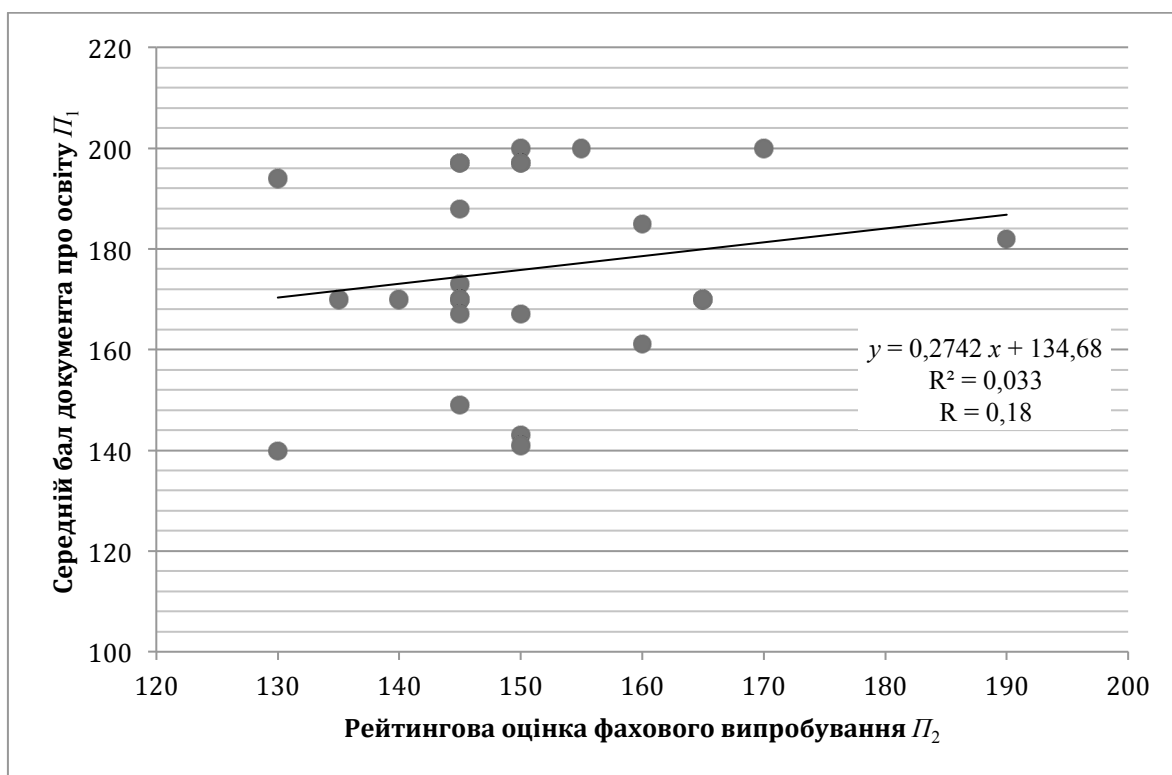

Рис. 1. Кореляційне поле залежності середнього бала документа про освіту від рейтингової оцінки фахового випробування абітурієнтів спеціальності 071 “Облік і оподаткування”

Розташування точок на рис. 1 та проведені розрахунки вказують на досить слабкий лінійний зв’язок між даними оцінками з коефіцієнтом кореляції $R = 0,18$. Спостерігається також висока дискретність результатів оцінювання з фахового випробування, що значною мірою погіршує функцію диференціації вступників і матиме в подальшому істотний (негативний) вплив на прогностичну валідність конкурсного відбору. Значне скупчення показників оцінювання цього випробування у невеликому діапазоні [145 ; 160] ставить також під сумнів їхню тестологічну якість.

На рис. 2 наведено діаграму розподілу рейтингових балів з фахового випробування для студентів спеціальності 071 “Облік і оподаткування”, що зараховані на 3 курс на основі диплома молодшого спеціаліста. Показовим є те, що більшість зарахованих студентів мають 145 – 150 балів з фахового випробування, а це, як відзначено вище, може значно знизити прогностичну валідність даного критерію.

Для оцінки показника прогностичної валідності конкурсного відбору та його складових, у таблиці 1 наведено результати розрахунку показників кореляції між рейтинговими оцінками абітурієнтів та успішністю студентів з дисциплін, що вивчаються у ЗВО впродовж першого семестру третього курсу. Більше значення коефіцієнта кореляції означає кращу прогностичну валідність критерію.

Дані табл. 1 свідчать про достатньо високу прогностичну валідність ($R > 0,5$) конкурсного бала, розрахованого за формулою (1). При цьому, істотний рівень кореляції K_B , спостерігається як з середніми показниками навчання студентів в першому семестрі, так і з успішністю практично з кожної дисципліни (лише для дисципліни “Інформаційні системи і технології обліку і аудиту” коефіцієнт кореляції є дещо меншим за 0,5). Відзначимо також, що K_B краще корелює з результатами поточної успішності студентів у I семестрі (до проведення заліково-екзаменаційної сесії), ніж з результатами загальної успішності після I-ї сесії. Як буде показано далі, така тенденція до зменшення показника кореляції пов’язана з тим, що декілька студентів не брали участі у заліково-екзаменаційній сесії, а тому їхні середні результати навчання значною мірою відрізняються від основної групи спостереження.

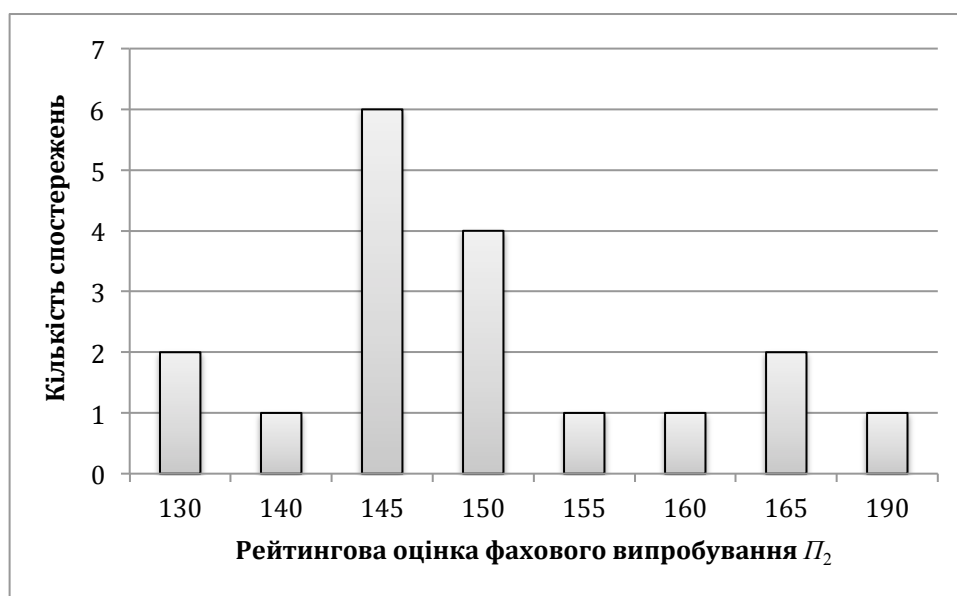

Рис. 2. Діаграма розподілу рейтингових балів з фахового випробування студентів спеціальності 071 “Облік і оподаткування”, зарахованих на основі диплома молодшого спеціаліста

Показовими також для прогнозування результатів навчання студентів у ЗВО є дані середнього бала документа про освіту. Цей показник, як видно з розрахунків коефіцієнта кореляції (табл. 1), має високу прогностичну валідність як до середніх результатів навчання першого семестру ($R = 0,73$ та $R = 0,67$), так і до кожної окремо взятої дисципліни ($R > 0,5$). Тому при запровадженні зовнішнього незалежного оцінювання для випускників коледжів, середній бал документа про освіту також доцільно ввести у формулу розрахунку конкурсного бала.

Натомість фахове випробування абітурієнтів, що проводилось на базі ЗВО, є слабким предиктором успішності студентів упродовж першого семестру ($R < 0,5$ для всіх дисциплін ЗВО без винятку). Отримана незначна кореляція між даними критеріями пов'язана із впровадженою методикою оцінювання з фахового випробування, а отже, потребує подальшого вдосконалення.

Наявність аномальних значень, що можуть виникати під час оцінювання рівня знань студентів, значною мірою впливає на величину коефіцієнта лінійної кореляції [8, 9]. Тому для даної вибірки необхідною також є перевірка їхнього існування.

Таблиця 1

Прогностична валідність складових конкурсного відбору до бакалаврату за спеціальністю 071 “Облік і оподаткування”, на основі диплома молодшого спеціаліста

№ п/п	Дисципліни ЗВО	Коефіцієнт кореляції з середнім балом документа про освіту P_1	Коефіцієнт кореляції з рейтинговою оцінкою фахового випробування P_2	Коефіцієнт кореляції з конкурсним балом K_B
1.	Економіка підприємства	0,63	0,3	0,64
2.	Фінансовий облік	0,67	0,44	0,75
3.	Економічний аналіз	0,79	0,23	0,72
4.	Економетрика	0,67	0,31	0,68
5.	Менеджмент	0,65	0,33	0,67
6.	Вища математика	0,67	0,19	0,61
7.	Ділова іноземна мова	0,55	0,25	0,55
8.	Інформаційні системи і технології обліку і аудиту	0,52	0,18	0,49
9.	Поточна успішність студентів у I семестрі	0,73	0,32	0,73
10.	Загальна успішність студентів після I сесії	0,67	0,3	0,66

Для знаходження можливих аномальних рівнів оцінювання нами було прораховано та в подальшому пронормовано відносні відхилення між конкурсним балом абітурієнта та середнім балом успішності студента за результатами I семестру:

$$k_i = \frac{K_{Bi}}{400} - \frac{C_{Bi}}{100}, \quad (2)$$

де k_i – відносне відхилення у результатах оцінювання i -го студента; C_B – середній бал студента за результатами першого семестру.

Нормування відносних відхилень здійснювалось за формулою:

$$k_i^* = \frac{k_i - \bar{k}_i}{s}, \quad (3)$$

де k_i^* – нормоване відносне відхилення у результатах оцінювання i -го студента; $\bar{k}_i$ – середнє значення відносних відхилень; s – середнє квадратичне відхилення k_i .

Результати розрахунку подаються на рис. 3 у вигляді гістограми.

Порівняння отриманих нормованих значень k_i^* (рис. 3) з критичними точками Граббса [12], на рівні значущості $\alpha = 0,025$, свідчить про наявність аномального рівня оцінювання студента під номером 4 у ранжувальному ряду з $k_4^* = -2,73$. Також наближеним до аномального рівня є результат успішності студента під номером 5, для якого $k_5^* = -2,25$. Детальніший аналіз їхніх показників навчання вказує на те, що аномальність викликана тривалою хворобою та відсутністю даних студентів на заліково-екзаменаційній сесії. Останній факт, зокрема, пояснює виявлену тенденцію до зменшення значення коефіцієнта кореляції після проведення іспитів.

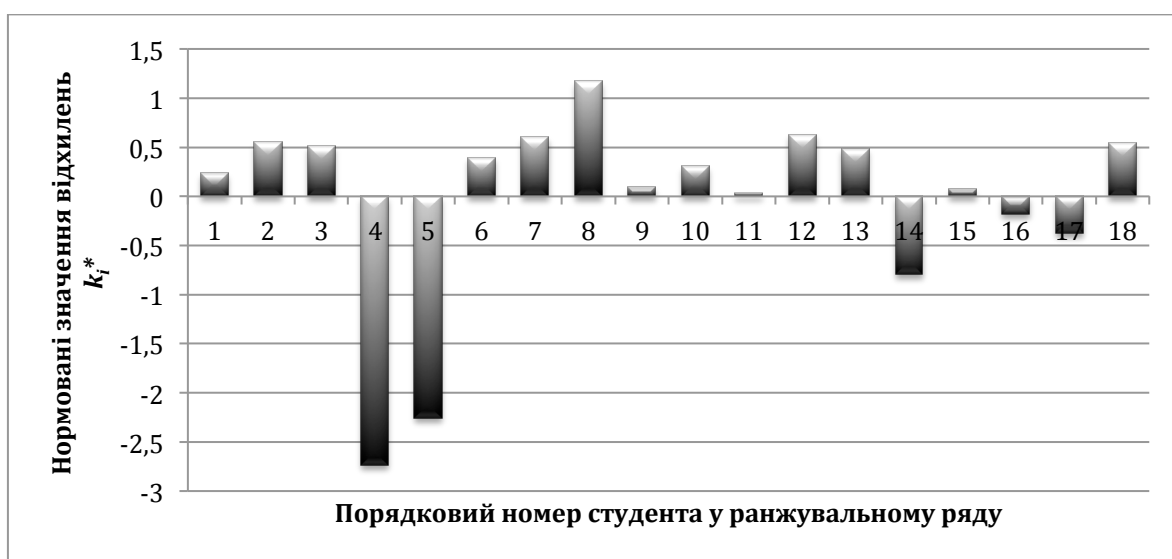

Рис. 3. Гістограма нормованих значень відхилень середнього бала студентів за результатами I семестру від їхнього конкурсного бала

Вилучення цих даних із досліджуваної вибірки призводить до збільшення прогностичної валідності конкурсного відбору практично до рівня кореляції K_B з поточною успішністю, а саме $R = 0,72$. Отримане в такому випадку лінійне рівняння регресії, що дозволяє прогнозувати середній бал успішності студентів на основі конкурсного бала, має вигляд:

$$C_B = 0,35 \cdot K_B - 37,4 \quad (4)$$

Враховуючи те, що проведене вище статистичне дослідження мало невеликий обсяг вибірки (спиралось на результати навчання лише 18 студентів), доцільним є порівняння отриманої прогностичної валідності з коефіцієнтом рангової кореляції Спірмена. Знаходження даного коефіцієнта не передбачає необхідності умови про нормальність розподілу досліджуваних ознак, оцінює, зазвичай, ранговий зв'язок невеликих за обсягом вибірок і його значення є менш залежним від наявності аномальних рівнів.

Розрахунок коефіцієнта рангової кореляції Спірмена проводився після ранжування результатів успішності студентів та їхнього конкурсного бала за формулою:

$$R_s = 1 - \frac{6 \cdot \sum d_i^2}{n(n^2 - 1)}, \quad (5)$$

де d_i – різниця між рангами результатів оцінювання студентів; n – обсяг вибірки.

Результат розрахунку коефіцієнта рангової кореляції подано на рис. 4 у порівнянні із відповідними значеннями коефіцієнта лінійної кореляції.

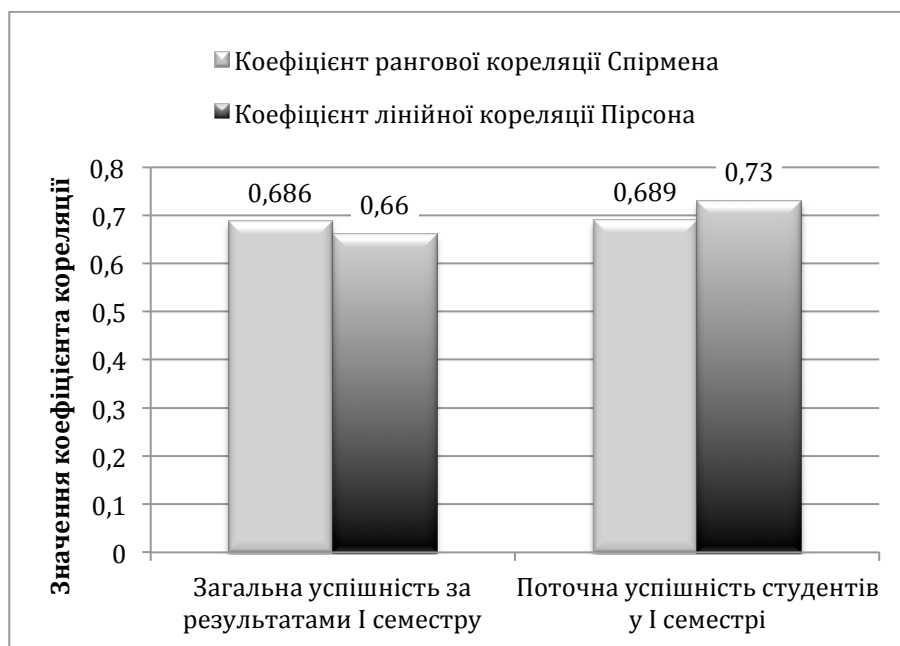

Рис. 4. Прогностична валідність конкурсного відбору до бакалаврату на основі диплома молодшого спеціаліста (лінійна та рангова кореляція)

Отримані значення коефіцієнта рангової кореляції Спірмена (R_s) (рис. 4) не суттєво відрізняються від відповідних значень коефіцієнта лінійної кореляції Пірсона (R) та підтверджують високу прогностичну валідність конкурсного відбору. Важливим також є те, що значення R_s для поточної та підсумкової успішності майже рівні за величиною та практично не залежать від наявності аномальних оцінок. Тому, для невеликих за обсягом груп спостережень, розрахунок коефіцієнта рангової кореляції Спірмена є прийнятнішим при визначенні як поточної, так і підсумкової прогностичної валідності конкурсного відбору.

Висновок

Проведене статистичне дослідження показує, що конкурсний відбір до бакалаврату випускників коледжів економічного напрямку має високу прогностичну валідність як до результатів навчання студентів з окремих дисциплін, так і до показників їхньої середньої успішності за підсумками I семестру. Зокрема, найвищий показник прогностичної валідності як складової конкурсного відбору має середній бал документа про освіту. Тому при

впровадженні аналітичних процедур ЗНО, цей критерій доцільно включити до загальної моделі розрахунку конкурсного бала абітурієнта (випускника коледжу).

Прогностична валідність фахового випробування, проведеного на базі ЗВО, є недостатньою, а отже формат та зміст завдань цього іспиту потребують подальшого вдосконалення.

Для оцінки прогностичної валідності конкурсного відбору невеликих за обсягом спостереження груп доцільно спиратись на результати розрахунку коефіцієнта рангової кореляції Спірмена, який є менш істотно залежним від наявності аномальних рівнів оцінювання.

Список використаних джерел

1. Дослідження якості конкурсного відбору студентів вищих навчальних закладів за результатами зовнішнього незалежного оцінювання: аналітичні матеріали / За редакцією В. В. Ковтунця і С. А. Ракова. К.: Нора-Друк, 2015. 160 с.
2. Kleper D., Turvall E., Oren C. Predictive validity of the PET in predicting higher first year GPA. *Jerusalem: National Institute for Testing & Evaluation (in Hebrew)*. 2014. RR 403.
3. Carmel Oren, Tamar Kennet-Cohen, Elliot Turvall and Avi Allalouf Demonstrating the validity of three general scores of PET in predicting higher education achievement in Israel. *Psicothema*. 2014. Vol. 26, No. 1. P. 117-126. DOI: 10.7334/psicothema2013.257.
4. Beard Jonathan, Jessica Marini. Validity of the SAT for Predicting First-Year Grades: 2013 SAT Validity Sample. *College Board Research Report*. 2018. URL: <https://files.eric.ed.gov/fulltext/ED582459.pdf>
5. Donnon T., Oddone-Paolucci E. O., Violato C. The predictive validity of the MCAT for medical school performance and medical board licensing examinations: A meta-analysis of the published research. *Acad Med*. 2007. 82:100–106.
6. Котвіцька А. А., Живора Н. В., Погорелов С. В., Красовський І. В., Віслоус О. О. Вивчення впливу вагових коефіцієнтів на прогностичну валідність конкурсного бала вступників галузі знань «Охорона здоров'я». *Фармацевтичний часопис*. 2017. № 4. С. 129-135.
7. Моцний Ф. В., Сіницький М. Є. Статистичне порівняння результатів ЗНО з оцінками студентів-першокурсників. *Порівняльні статистичні дослідження розвитку соціально-економічних систем: Матеріали XV міжнародної науково-практичної конференції з нагоди дня працівників статистики*. К.: "Інформаційно-аналітичне агентство", 2017. С. 279-282.
8. Шевчук О. Ф. Вивчення впливу сільського коефіцієнта на прогностичну валідність конкурсного бала студентів-першокурсників. *Сучасні інформаційні технології та інноваційні методики навчання у підготовці фахівців: методологія, теорія, досвід, проблеми*. 2018. Випуск 52. С. 439-443.
9. Шевчук О. Ф. Прогностична валідність конкурсного бала студентів-першокурсників економічного напрямку. *Економіка. Фінанси. Менеджмент: актуальні питання науки і практики*. 2018. № 7. С. 65-78.
10. Подолян О. М. Аналіз якості конкурсного відбору абітурієнтів при вступі на інженерні спеціальності у заклади вищої освіти. *Вісник Черкаського*

університету : Педагогічні науки. 2018. № 16. С. 23-30. DOI: 10.31651/2524-2660-2018-16-23-30.

11. Інформаційна система “Конкурс” : веб-сайт. URL : <http://www.vstup.info> (дата звернення 10.01.2019).

12. Grubbs Frank E. Procedures for Detecting Outlying Observations in Samples. Technometrics. 1969. Vol. 11, No. 1. P. 1-21.